

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izmislj: nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemanje avstro-ogrske dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvoje frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnštvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnštvo naj se blagovito pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnštvo pa s Kongresnega trga št. 12.

"Slovenski Narod" telefon št. 34. — "Narodna tiskarna" telefon št. 85.

Iz Kallayevega kraljevstva.

Nedavno smo priobčili nekaj pojasnujočih podatkov Božidarja Nikasiničeva, slovitega poznavatelja bosanskih razmer, a skoro ob istem času so poslali bosansko hercegovski vseučiliščniki na avstrijskih vseučiliščih nekaterim članom delegacij spomenico, v kateri je navedena cela vrsta dejstev, ki kaj čudno razsvetljujejo Kallayevo »uspešno« delovanje v okupiranih deželah. V spomenici sicer niso navedeni vsi zločini, toda vsak je klasično izpričevalo Kallayeve brezobzirnosti.

Da se ugodno reši agrarno bosansko vprašanje, v to svrhu se ni storilo ničesar; bosanska vlada se vselej izgovarja, da jej manjka denarja. A za vojašnice, špionažo, železnice, ki imajo po izrekih samih avstroogrskih ministrov samo strateški namen in pomen, je denarja dovolj. Vlada radi tega noče rešiti agrarnega vprašanja, ker je njej ljubo, ako ostaja to vprašanje neprestan vir in vzrok antagonizma mej mohamedanskimi posestniki in krščanskimi obdelovalci posestev. Posestniki vlada vselej ščiti, najsi ravnaajo z obdelovalci še tako krivično. Izmed več izglestov, ki so jih v spomenici navedli vseučiliščniki, omenimo le sledečega:

Steva Živkovića iz Svinjarevca v belinskem okraju je z njegove njive pregnal veleposestnik Osmanbeg Pašić zato, ker je radi boleznij njivo dal drugemu v obdelovanje. Dasi je Živković zadostil vestno vsem dolžnostim, je vendar vlada zavrgla njegov protest ter ga povrhu še obsodila na plačilo znatnih sodnih stroškov.

Bosanski kmet, pravi spomenica, je torej v hujšem položaju kakor so bili svoje dni rabi, kajti on ni niti glebae adstrictus (navezan na grudo).

Jako često pa se ponavljajo pritožbe, da cenijo uradniki letino preveč visoko, včasih trikrat do petkrat višje, da je potem tudi desetina visoka. A kmetič sirota se ne sme pritožiti; če to stori, je

še obdumno kaznovan, češ da dolži in sumniči uradnike sleparjenja.

Desetina se ne odpusti nikomur, tudi tistemu ne, kojemu se je na njivi popolnoma slabo obneslo. Lansko leto je toča uničila v nekaterih okrajih Banjaluke vso letino. Kmetiči so milo prosili za milost, naj se jim prizanes, a vlada jim je odgovorila, da jim ne more ustreči, sicer bi po njihovem izgledu prosila vsa Bosna, da se ji izpregleda desetina.

Leta 1900 je bilo dražbenim potom prodano 1416 posestev, l. 1901 pa 1880. Zadnje leto je samo privilegirana bosanska banka prodala 17% vseh dražb. Ako se stvari ne izpremené, preide v 50 letih vsa Bosna in Hercegovina po dražbi v tuje roke. Prizadeti so vsled dražb najbolj mohamedanci 66%, potem kristijani 33%, in najmanj tujci 1%.

Erar konfiscira samovoljno privatna posestva. Slučaj: Vojaško poveljništvo v Avtovcu sije prilastilo v Avtovcu velike pašnike za svoja vežbališča, ne da bi kmetje za to odškodilo. In ker se je ta prostor zdel poveljniku še premajhen, je dal konfiscirati njive še enajsterim kmetom ter ni čakal, da bi vsaj žetev spravili na dom in tudi jim ni niti vinarja plačal za to. Enajst kmetov je bilo obračunanih, in na njih pritožbo se ni vlada najmanj ozirala.

Gospod Kallay tolaži navadno vsako leto delegate, da je sedanja samouprava samo predpriprava za prihodnjo konstitucijo. Ali ta sedanja samouprava je ironija za pošteno, pravično samoupravo, kajti domače prebivalstvo izdaja v plen tujcem in vladnim uradnikom. Izgled: Leta 1901 so volili v Čajnicah župana; en kandidat je dobil 83, drugi 60, tretji samo 6 glasov, ali vlada sije izbrala — zadnjega.

V okupiranih deželah ni nobenega zakona o združevanju. V Mostarju so nameravali ustanoviti obrtno društvo — a že dve leti čakajo, kdaj se jim vrnejo pravila. V Travniku čakajo že

4, v Čajnicah pa že 6 let, kdaj jim bo vlada odobrila pravila za bralna društva.

V Bosni in Hercegovini tudi ni nobene postave, da se morajo otroci pošiljati v šolo. Sicer pa pravoslavni in mohamedanci radi pošiljajo svoje deco v šolo, a le v svojo versko šolo, vladnim šolam nič kaj ne zaupajo. Zato pa vlada z vso krutostjo sili stariše, da pošiljajo svoje otroke v neljube jim vladne šole, in kaznuje uporneže z velikimi denarnimi kaznimi.

Vlada kar sistematično deluje na to, da ostane domače pravoslavno in mohamedansko prebivalstvo brez naraščaja mlade inteligence. V srednjih šolah pravoslavni in mohamedanski dijaki propadajo kar vrstoma, nasprotno pa dijaki katoliških ali pa privandrianih starišev napredujejo tudi pri manjših zmognostih in manjši pridnosti. Vladne podpore so na razpolago večinoma le dijakom zadnje vrste, četudi imajo včasih slabo izpričevalo. Otroci nekatoliških starišev se včasih tudi siloma katolicizirajo, zlasti dekleta, katera ponoči na skrivnem pograbiijo katoliški fantini ter se dajo z njimi takoj poročiti. Vladi je vse to znano in vendar ničesar ne stori v obrambo postav.

Pravoslavni in mohamedanci so včasih obsojeni na visoke globe, ne da bi vedeli zakaj. Iz Nevesinja je bil premeščen siloviti in ako nepriljubljeni okrajni glavar Rauch. Lazar Petković je v neki družbi omenil: »Hvala Bogu, da so končno premestili tega Raucha!« Zato je bil dva dni zaprt in odgnan iz Nevesinja v svoj domači kraj Zalom.

Druge, vladi neljube osebe izgubé takoj svojo deželno pristojnost, ako grede le za kratko dobo črez mejo dežele. — V Cernici, v mostarskem mestnem delu, so bile nekoč razbite šipe v šolskem splotju. Policija je kaznovala z globo ves del mesta in ako kdo ni hotel plačati globe, je vdrla policija v hiše, pograbila vse ter prodala. Salihaga Mrkonjič je kupil v štacuni par nogavic ter ju je nesel na dom. Potoma mu jih je iztrgal policaj iz rok ter izjavil, da so zarubljene.

Ahmetu Sedjinoviću v Mostaru je

bila zarubljena krava, ki je bila vredna svojih 130 K, a prodana je bila za 30 K — in to samo zato, ker se je njegov dečko manj spoštljivo izrazil o neki vladni kreaturi.

Kmetom v Biogradu je bilo uradno naročeno, naj zidajo na svoje stroške farovž. Ko so se ti zbrali v Nevesinju na okrajnem uradu ter ugovarjali ukazu, češ, da so ubožni ter da farovža nikakor ne morejo graditi na svoje stroške, je adjunkt Nikodemič njih govornika oklofufal, ostale pa obsodil v globo od 10 do 40 K.

Davkarski oficial Benda je vzel dne 2. septembra 1901 na sejmu v Gacku jezdarskega konja Agi Saviču Medaniču ter je z njim odjahal na deželo pobirat desetino. Aga je moral peš domov, in ko po 10 dneh ni dobil nazaj niti konja niti nagrade zanj in se je pritožil, je bil za to še ozmerjan, da je tat in zapoden iz urada.

Žandarmerijski stražmojster Mrdja je prišel nekoč na večer z žandarjem Baničem in Trunkarjem v Vukomanićevo hišo na Gacku ter so se vedli jako nespodobno napram ženskam. Ko so temu domači moške ugovarjali, so žandarji potegnili sablje ter jih ranili. Poglarar rodbine, Jole Vukomanić, se je napotil k okrajnemu uradu s pritožbo, a okrajni uradnik ni sprejel njegove pritožbe.

Isti stražmojster je zapeljal dekle Tončko Šojićevo iz Jasenika. Ko so se kazale posledice, je zapeljivec žugal dekletu, da bo zaprto, ako rodi doma. Dekle je izginilo in se ni več vrnilo. Tudi pritožbastarišev je bila zaman.

Črnogorka Jurjina Beatovićeve je šla v Gacko s postavnim potnim listom. Žandar Bemer jo je hotel posiliti in ko ni ničesar opravil, je poklical svoje tovariše, jo dal zvezati ter odpeljati v Gacko, češ, da je vohunka. Črnogorko so potem po odgonu iztirali črez mejo.

LISTEK.

Navihanci.

Okrogle povesti in prizori. Spisal Rado Murnik. V Ljubljani 1902. Založil L. Schwentner.

Ko je leta 1895. izhajal v »Ljubljanskem Zvonu« Murnikov roman »Groga in drugi«, sem se vozil nekega dne v juliju s pokojnim dekanom Veselom po železnici v Ljubljano. Mož, ki se je ves čas svojega življenja resno bavil z literaturo in je imel o vsakem pojavu — zlasti o naši književnosti — samolastno sodbo, se je takoj, ko sva se sešla v kupeju, obrnil proti meni ter rekel:

»Dobro, da ste tukaj. Povejte mi, kdo je ta »R.«, ki piše v »Zvonu« »Groga in drugi«?

Skomizgnil sem z ramami ter dostavil:

»Popolnoma neznan«.

»To mora biti starejši pisatelj, mož, ki je že kaj videl in izkusil in ki pozna svet«, je dejal Vesel. »In sukati se mora tudi znati po parketu, ker mu noga na njem ne zdrsne«.

Jaz sicer nisem bil prepričan, da bi ne mogel tako pisati tudi mlajši pisatelj

in morda celo pisatelj, ki je samo od daleč čul o parketu, a nasproti mi sedečemu gospodu nisem hotel prerekati, zlasti že zato ne, ker je vse kazalo, da utegne imeti prav.

»Sicer pa naj bo, kdor hoče, star ali mlad, resnica je, da piše prav dobro. In meni se zdi prav ta povest nekaj posebnega, morda celo začetek nove ere v našem slovstvu«, je rekel Vesel.

V koliko se je mož motil in v koliko je imel prav, to je seveda sedaj jasno, in odgovor na to vprašanje si lahko odgovori vsak, ki le količkaj zasleduje naše slovstvene razmere. — S tem, da sem tu začrtal ta razgovor z izbornim možem, sem hotel samo pribiti, da je Murnik s svojim prvim nastopom imel posebno srečo in da je takoj z njim sijajno vspel. Res, »Groga in drugi« bi morali našega pisatelja potisniti v vrste najboljših slovenskih pripovedovalcev, ako bi bil isti sploh še kaj drugega spisal ali ne. Groga in Godrnjavčev, Francelj in Mina in še marsikdo drugi iz te povesti nam je ostal v najboljšem spominu kakor pravi prijatelj, ki ga pogrešamo pri vsaki stopnji, pri vsaki priliki.

Tako je debutoval Murnik.

Danes, ko leži pred mano knjiga, ki

je v njo zbral kopico svojih povesti, znamenanih večinoma po letu 1895., me obhajajo različni občutki. Vsiljujejo se mi različna vprašanja. Najglavnejše med njimi pa je: Ali je Murnik v zadnjem času napredoval? Ali je opravičil nade, ki so se stavile nanj? Na to ni tako lahek odgovor. Poiščimo si ga v knjigi sami, ki je izšla ravnokar.

..... Večinoma so to stari znanci, ki jih srečujemo. Samo klobuke so si nekateri natakili nove in to je, da jih na prvi pogled ne poznamo. V »Zvonu« se nam je predstavil nekda »Signor Gianino«, vseh ljubljanskih mačkov prvak. Sedaj čitamo v naslovu, kjer se je ščepirko, njegovo ime, nič manj imenitni nadpis: »Indijanci«. Prav tako se je prekrstil spis »Iz dnevnika nadobudnega Dvojčigaja« v »Iz Dragovega dnevnika«. Tudi »Abdul Slovožok in Kara Besedavel« sta se naveličala svojega slavnega imena ter si pridelala bolj »vulgo« ime »Čačkočičkar pa Križkraž«. »Visoka ljubezen« se je sčasoma zapletla v »Zavozlan roman«, ki se na koncu tragično razvzela s tem, da Astarot odnese kar pet junakov, ki jim je direktno ali indirektno upihnila življenja luč ta visoko zavozlana strast. — Torej novi klobuki! Pa še nekaj! Tudi nove čipke in

kravate! Že prej je bil Murnik znan, da ne da nikdar svojega spisa iz rok, predno ga ni pošteno opilil. Zato se vsaka njegova vrstica pozna na prvi pogled, zato je njegov jezik tako lep in blagoglasen. Toda, ako primerjam jezikovne posameznosti v tej knjigi s prejšnjimi, vidim zopet, da je pisatelj neusmiljeno tudi sedaj rabil pilo, in da je vsled tega knjiga v tem oziru popolnoma dovršena in vsestransko zaokrožena. Torej nove čipke in kravate! — Vsebine posameznih črtic ne morem naštevati, saj je itak znana vsakemu bralcu. Povdariti bi hotel samo, da ima vsaka črtica svojo posebno tendenco in da to tendenco, dasi ni očita in ne leži na dlani, vendar vsakdo lahko sam najde in da torej ni potrebno, da bi se tukaj natančneje bavil z njo.

Murnik je ostal sam sebi zvest, on je v prvi vrsti humorist in lahko rečem individualen humorist, dovčipnež, ki zna zabavati originalno in duhovito. Žal, da pa njegov humor tiči večinoma v obračanju in igračkanju z besedami, da pa mu nedostaja situacijskega humorja. Ako bi Murnik gojil situacije, bi to bilo gotovo samo na korist njegovim spisom in bi to gotovo podvojilo njihovo vrednost.

Pomanjkljiva je Murnikova tehnika,

Žendarm Jozo Ivić je hotel posiliti ženo Blagoja Djuričiča iz Bodežišta. Ko je med tem prišel njen mož, ga je žendarm zvezal, privezal k repu svojega konja ter vlekel k okrajnemu sodišču v Gacku. Od ondod so ga sicer izpustili v malo dneh, a njegove pritožbe zoper žandarma niso sprejeli.

Trifko Divljan iz Kravareva v gaškem okraju je srečal potoma žandarmerijske straže, katero je pozdravil, kakor je ondi navada. Žendarm Karon ga je pobil na tla, ga z nogo suval, ker baje ni pozdravil dovolj ponižno. Uro pozneje je srečal Divljan drugo stražo in ni pozdravil. Zdaj pa je bil zopet tepen, ker ni pozdravil »cesarskih ljudij«. Divljan se je potem pritožil predstojniku Nagliču. Naglič pa ne samo da ni sprejel pritožbe, temveč se mu je še smejal; bilo mu je v istini smešno, da se v njegovem okraju nekaj godi, kar se v drugih deželah pripoveduje kot kaka basen.

Spomenica trpko toži delegatom bosansko vlado, da tako kruto ravna z mohamedanskim in pravoslavnim prebivalstvom v Bosni ter končuje:

»Kajti to, kako se ravna s srbskim narodom v Bosni in Hercegovini, pomeni ravno toliko, kakor bi se dejalo: namen tvojega življenja je, da plačuješ davke, carino, monopole, globe, namen tvojega življenja je plačati brezštevilnim izgubljenim eksistencam iz Avstro-Ogrske »panem et circenses« ter za njih varstvo graditi hiše, vojašnice, ceste in železnice za tuje namene. Ne smeš častiti niti svojih svetnikov, niti svojih narodnih junakov, ampak postati moraš berač ter umreti lakote in še pred svojo smrtjo moraš svojo beraško palico sporočiti slavni deželni vladi.«

To so trpke, bolesterne in krvave besede, katere je gotovo le najkrutejša brezobzirnost bosanske vlade izsilila iz ust bosanskih trpinov.

In vzlic takim pritožbam, vzlic spomenici bosansko-hercegovskih mohamedancev pa se nihče ni genil v delegaciji, razun Čehov, za obrambo mandranih pravic zatiranega naroda.

Kakor Mohamedanci, tako tudi pravoslavni branijo pred vsem svojo idealno posest — svojo vero, za narodnost se Mohamedanec preveč ne zmeni. In ker je v tem oziru Mohamedanec enako kakor pravoslavni Srb stiskan od vlade, združila sta se oba zoper vlado za obrambo svojih pravic in s tem se nekako obuja v Mohamedancih narodno čustvo, ki se čutijo sorodnimi s sotrpinom pravoslavnim Srbom.

V Ljubljani, 18. junija Državni zbor.

Predloga o obdačenju voznih kart se je sprejela včeraj v drugem in tretjem branju. Dobernigov predlog, naj bi se I. razred višje obdačil, III. razred pa razbremenil, je bil zavrnjen. Govoril je tudi finančni minister Böhm-Bawerk. Poslanec a vse kaže, da je v tem oziru začel resne študije in nedvomno je, da se bode tudi v njej vspel višje in višje. Ali to je že danes gotovo: Murnik je mojster sloga, izvrsten karakterizator, fin, včasih celo prefin satirik (zato je včasih njegova satira nevidna) ter zabavnik »po božji volji«. Z zadovoljstvom beležim tudi še, da je znal prav imenitno in umestno porabiti — dialekt. Naši realisti brez dialekta pač ne bodo mogli izhajati, ali — seveda — znati ga je treba! Murnik — pristna ljubljanska srajca iz forštata — (pa brez zamere!) — pa ga pozna izborno...

Iz povedanega se da tudi sklepati odgovor na gori stavljeni vprašnji. Popolnoma jasno je, da se Murnik še vedno trudi, da bi napredoval in da je pri njem pričakovati tudi gotovega napredka, dasi v teh svojih spisih nikakor ne doseže »Groge in drugih«. Z mirno vestjo se pa lahko trdi, da je opravičil nade, ki so se stavile nanj in da sedaj čilo stopa v vrsti najboljših naših pisateljev dalje proti cilju, ki si ga je postavil. Želim mu, da bi ga skoro dosegel!

Knjiga je lepa in moderno opremljena ter bode dičila lahko vsako salonsko mizo. Da bi se le ne prašila predolgo po predalih Schwentnerjeve knjigarne, pač pa da bi romala tja, kamor je namenjena!

Živcov.

Wagner je predlagal resolucijo, naj se dajo vsako leto iz tega davka 3 milijoni kron za saniranje deželnih financ in za razbremenjenje kmetijskih posestev; nadalje zahteva, naj se opusté proste vožnje I. in II. razreda. Potem so se po daljših debatah sprejemali poedini paragrafi predloge. Govorili so Steiner, Ofner, Lecher, Noske, Hofer, Schrott, Gessmann i. dr. Med interpelacijami, ki so se podale pred zaključkom seje, je omeniti ono poslanca Žičkarja na justičnega ministra o postopanju marenberškega sodišča pri nacionalnih izgredih tam. Posl. Klofáč pa je interpeliral ministrskega predsednika zaradi hujskajočega govora nemškega kancelarja Bülowa pri razpravi o »poljski predlogi«.

Poljsko plemstvo proti Viljemu II.

Nemški cesar se udeleži manevrov v Poznanju ter pride tudi v glavno mesto te prusko-poljske provincije. Poljsko plemstvo je sklenilo, da ne pride nihče v Poznanj, kdor ni k temu primoran službeno. Večina plemičev ostane torej na svojih posestvih. Poljsko občinstvo se hoče v svoje hiše zapreti ter ne pojde na ulico, dokler bo cesar v mestu. Vse bo oblečeno črno. Splošno se hoče demonstrirati z abstinenco. Poljaki hočejo Viljema docela ignorirati. Nemci, katerih ni v Poznanju niti 1/4 vsega prebivalstva, pa bodo delali zato tem večji vrišč in šunder.

Kdo je zmagal?

»Reichswehr«, ki je ves čas južnoafričanske vojne stala na strani Burov ter bila prepričana, da Buri zmagajo, trdi tudi še sedaj, da so po sklenjenem miru Buri vendarle na boljšem ter da so Buri napravili pravzaprav izvrstno kupčijo. Ako bi bili končno po dolgih letih zmagali Angleži, bi jim ostala vendar sama puščava in sama pogorišča. Sedaj pa jim sezida Anglija nove farme, jim da živila, kmetijsko orodje, semno zrno in živino, preskrbi vdove in sirote padlih Burov ter jim da za več let brezobrestna posojila. Dežela Burov dobi kmalu samoupravo, v kateri bodo imeli večino. Za vse to pa je treba Burom le, da priznajo Edvarda svojim suverenom ter da postanejo angleški kolonisti. Angleži so govorili prej o surovih, nevednih, kulturni sovražnih kmetih, ki se vojujejo iz gole neumnosti in samomorilno; danes pa jih slavé listi in razni generali kot junaške nasprotnike in sam Kitchener je — kakor Aleksander Veliki Diogenu — dejal: »Ce bi ne bil Kitchener, bi hotel biti Bur!« Potemtakem so rešili Buri dvoje: življenjske koristi ali svoj obstanek ter svojo čast. Sicer pa sta minila šele dva tedna po sklenjenem miru. Pisem in obširnih poročil še ni iz Južne Afrike, da bi se moglo natančno izvediti, kdo je radi konca vojne pravzaprav na boljsem. Brzojavke zopet grdo lažejo. Od 1.—12. t. m. je oddalo svoje orožje bajé 10.225 Burov, ko so vendar Angleži še med mirnimi pogajanjmi trdili, da je komaj še nekaj nad 4000 Burov pod puško. Tudi prijateljstvo med Angleži in Buri ni tako iskreno in nenadno veliko, kakor trdijo angleški listi. Mnogo Burov je Angležem še danes naravnost sovražnih. Že dejstvo, da se je 4 dni po sklenjenem miru blizu Vereeniginga, torej blizu kraja mirovnihih pogajanj, vršil boj, dokazuje, da sovražstva Buri niso tako naglo zamenili s prijateljstvom. V Bloemfonteinu niso hoteli Buri, ki so kapitulirali sedaj, dati rok onim rojakom, ki so se udali že poprej. Angleška armada se še ne zmanjša kmalu in se dovažajo celo novi konji. Angleži torej Burom vendar še ne zaupajo. Že pred vojno so tvorili Holanci veliko večino prebivalstva, in tako tudi ostane. Rodbine Burov se čudno hitro množe! Angleži hočejo sicer naseliti veliko število svojih rojakov po mestih, ali aklimatizirali se bodo ti tuji težko. Buri bodo tudi v bodoče na deželi v večini, tuji pa bodo odločilni, kakor že doslej, le v mestih. Gotovo je, trdi »Reichswehr«, da je mir Burom koristnejši kakor bi jim bila šele po dolgih letih zmaga nad Angleži!

Najnovejše politične vesti.

Rezkova ministrska kriza se bo odločila šele po državnozbornem zasedanju. — Gosposka zbornica bo v petkovi seji razpravljala o zakonih, ki jih je poslanska zbornica sklenila v

zadnjih sejah. — Pogajanja z Ogrsko se takoj po državnozbornem zasedanju zopet obnové. — Nemški cesar je zopet politikujoče napival pri jubilejni slavnosti germanskega muzeja v Norimbergu. Povdarjal je, kako je ponosen na svoj naslov »Burggraf«. — Nemiri v Južni Ameriki. Vstaši so naskočili Laguiro. Vlade čete pa so jih z vojne ladje bombardovale ter pregnale. Vstaši so razdajali mostove, železnice in brzojave. — Bolezen angleškega kralja Edwarda je hujša kakor se je poročalo. Bolečine ima tako hude, da mu jih morajo zdravniki lajšati z opijem. — Atenat v Carigradu. Neki Albanec je ustrelil pri belem dnevu polkovnika Ihsan — bega, generalnega inšpektorja cesarske medicinske šole. Morlica so prijeli. — V zadevi avtonomije na Tirolskem je sklical tirolski namestnik baron Schwarzenau za nedeljo zastopnike vseh strank h konferenci. Ako bode imela konferenca vspeh, skliče se deželni zbor 25. t. m., sicer pa za letos sploh ne. — Saksonski kralj Albert je oddal vladne posle princu Juriju in skrčil določbe glede žalovanja. Kraljeva smrt se z vsako uro pričakuje. — Za revne burske rodbine se bajé razpošljejo najplivnejši burski možje po Evropi nabirat pripevkov, in sicer pride Dewet na Nemško in Avstro Ogrsko, Botha v Belgijo, Nizozemsko in Francosko, Delarey na Rusko, a Reitz v Ameriko.

Dopisi.

Iz Podkrajja. Dne 13. maja l. l. se je vršila v naši občini občinska volitev, katere vspeh je bil, da smo propali v I. raz. z enim glasom, v II. raz. z dvema glasoma, in v III. raz. z desetimi glasi, dočim smo pri volitvi podobčinskega zastopnika za Podkraj zmagali z 22 glasu, ker doma ljudje župnika bolje poznajo, kakor po gozdnih vaseh.

V vseh treh razredih je zmagal torej župnik Mezeg s komaj 13 glasovi, a še te je nabiral že nad pol leta v celo po 2—3 ure oddaljenih vaseh.

To je naravnost sramotna zmaga po tolikem trudu, tem sramotnejša, ker so mu jo morali odločiti tujei. Napajal je pri Sajovec in krmil v župnišču katoliško volilno živino, pardon — »zavedne katoliške volilce«, in vendar uspeh tako klavern. Zato pa skuša s številnimi poročili v »Slovenec« neuspeh prikriti, in še dne 3. junija, torej nad 3 tedne po volitvi, bezlja kar samega veselja nad to zmago po »Slov.« z lažnivim dopisom, to menda zato, da bi pritajil bridkost spoznanja, da je zoper volitve podana pritožba iz vzrokov, ki vsebujejo popolno nepostavnost volitve in pa ker mu greni veselje preiskava radi podkupljanja glasov, katera okolnost sama dovoljno karakterizuje klerikalno zmago v Podkrajju.

Vzorni katoliški mož Sajovec, ki je kot župan svoj čas izzval toliko nesreče in sovražstva pri svojih soobčanih, da je nazadnje nastala prava revolucija zoper njegovo paševanje, da so v tej revoluciji celo puške pokale in da so mu njegovi lastni občani hišo kakor v vojnem času oblegli in mu jo nad glavo zapaliti grozili, ta uzor surovega katoliškega župana je mogel pač nekdanj zastopnik županski stol, ne bode ga pa nikdar več — in naj se mu vsi deviški župniki in vse neomadeževane device na vrat obesijo — kajti višje oblasti morajo same za to skrbeti, da se sedaj, ko se je ljudstvo komaj povrnilo, ne izroči zopet v roke surovežu, ki je bil tako pri-ljubljen oču svoje občine, da si ni upal brez revolverja niti izpod strehe, ker je imel zavest, da so po njegovi surovosti izzvani Podkrajci nad 2000 K glob v teku dobrega leta plačali; saj so jim menda še v živem spominu uradni dnevi v Vipavi, na katerih so imeli izključno s Sajovcem posla in na katere se je vozil Sajovec v spremstvu 4 svojih oboroženih hlapcev kakor kak srednjeveški roparski vitez.

Klerikalni bandi je tudi take vrste mož dobrodošel, ali kakor klerikalno zmago tako tudi Sajevčevo izvolitev bomo znali preprečiti, in naj devištvu in treznosti udani župnik Mezeg še stokrat tržaško limonado dr. Rybača zoper liberalce na pomoč kliče, saj mi to opolzlo in neukusno ribo dobro poznamo.

Ker pa župnik Anton Mezeg rolni nad lažnivostjo in nad sleparijo »Slov. Nar.« in se s pomočjo dr. Rybača roga slovenski inteligenci, povabimo ga, da nam dokaže ne-

resničnost in lažnivost te-le resnične povesti, ker mu menda niso osebe, ki v njej nastopajo, čisto tuje in neznane; hkratu pa opozarjamo na-njo tudi škofa Jegliča, ker se stvar tiče enega njegovih deviških namestnikov božjih.

V neki vasi pripoveduje v teku razgovora o domačem župniku mlada deklina starejšim ženam — materi županji in njeni svakinji, — da se tudi njej »ta gospod gnusi«.

Na radovedna vprašanja, zakaj, noče odgovoriti, ker je baje s prisego obljubila molk. Na ugovore, da take prisega ne velja, se le da omehčati in pravi:

»Ko sem pred par leti še v šolo hodila, pošlje me nekoč učitelj v župnišče med šolskim poukom. Trkam, trkam, nikdo se ne oglasi. Na to odprem pogumno sobo mlade kuharice in — videla sem nekaj, česar pa ne morem očitno povedati. Jaz sem seveda vrata naglo zaprla in se vrnila v šolo. Po končanem pouku pa me je čakala mala kuharčina sestra pred šolo, češ, da je župnik naročil, da moram nemudoma k njemu v župnišče, da niti domu prej ne smem. Šla sem in na župnikove grožnje morala sem pred debelimi bukvami priseči molk o tem, kar sem videla, ker bi bila sicer večno pogubljen. Za to se mi ta človek gnusi.«

Mati županja napiše takoj obširen beli list o tem pristojnemu dekanu, ki jo na to k sebi povabi in prosi, naj nikomur tega ne pove in na moža vpliva, da to v »Slov. Narod« ne pride; ako mu to obljubi, da se zaveže župnika v kratkem proč spraviti; med tem pa hoče župnika o stvari »pod duhovniško prisego« zaslišati. Žena je na to res obljubila molk in tudi, da se o ti zadevi »g. župnika« v »Narodu« ne bode pisalo. Čez nekaj dni povabi županjo zopet k sebi ter ji pravi, da je župnika »pod duhovniško prisego« zaslišal, in da je ta v večini vse priznal.

Na to ji je dekan ponovil obljubo, da bode kuharico v kratkem odpravil, župnika pa da je prisilil prositi za neko drugo župnijo, in da je on vse potrebno ukrenil, da jo tudi dobi — seveda vse to pod pogojem, da ne bo nič o tem v »Narodu«.

Mati županja je to obljubila in moško besedo držala.

Od takrat je preteklo že blizu pol leta. »Narod« ni o tem nič pisal, župnik in kuharica sta pa tudi še na starem mestu in se prav nič »proč« ne spravljata. Nasprotno, nedavno so bile ondi obč. volitve, in župnik in kuharica zastavila sta vse farovski moči, da mater županjo in njenega moža podereta. To vse najbrže po dekanovem receptu, češ, zoper »Narod« sem Te imuniziral jaz, župana in županjo pobij pa sam, »našemu dobremu ljudstvu« pa reci, da se boriš za versko in naravno življenje. In župnik je pri volitvi res zmagal, dasi z neznatno večino, in pljuje sedaj prav po gorjansko v »Slovenec« na poštene ljudi! — Po morali me pa ne vprašajte. Z zadovoljstvom lahko samo to konstatujemo iz te povesti, da se naši farovži »Slov. Naroda« strahovito boje, da se po »Slovenec« nasproti »dobremu ljudstvu« tolažijo s tem, da so najboljši duhovniki prav tisti, katere »Slov. Narod« »blati in napada«. Kaj rečete pa Vi k temu, g. Anton Mezeg?

Izpred sodišča.

Pri c. kr. okrajni sodnji v Ljubljani se je vršilo včeraj nekaj manjših obravnjav, med njimi tudi sledeča:

1. Razžaljeni Knific iz Tomišljaja. Beneficijat Knific je nastopil včeraj zopet kot tožitelj. Mi bi nič ne rekli, če bi mož tožaril liberalca ali socialista, a da ima vedno le opraviti s svojimi farnimi ovčicami, to je čudno. Pastir, ki tožari svojo čredo, ki jo sovraži in jo črti pred sodnijo, ki se noče poravnati z njo, — tak pastir je beneficijat Knific... Včeraj je bil tožen Janez Japelj, posestnik v Tomišljaju. Mož je imel s Knificem preje enkrat tožbo radi večjega kosa cerkvenega gozda. Knific se zna bolj tožariti in je zmagal v pravdi. Od tega časa je bil Japelj malo jezen na beneficijata, kar bode vsakdo razumel, kdor ima še malo srca. Dne 29. majnika pa je sedel Japelj v Virantovi krčmi; pilo se je vino in govorilo marsikaj. V tem govorjenju je Japelj baje dejal, da je Knific največji goljuf in da mu je ukradel 18 metrov gozda... Japelj, ki je bil malo pijan, taji vse. Predstavljamo si lahko, da kmet ne da vsako besedico v krčmi na tehtnico in to posebno takrat ne, kadar se gre za kos kmetovne zemlje, katero ljubi fanatično... Tudi si Japelj pač ni mislil, da bode v krčmi napenjal

kak dober prijatelj svoja pobožna ušesa in nesel njegove psovke še gorke beneficijatu, o katerem ve vsakdo, da toži za življenje rad. Zanimiva so bile Knificeve priče, dva 19letna fantiča, menda iz mladeniškega društva, ki (čudno!) nista nič drugzega slišala, kakor ravno tožene besede. Takih prič ima Knific — po lastnem izrazu — še par na razpolago, če bode treba. Verujemo!... Knific se je tekom obravnave seveda parkrat nedostojno vedel, tako da ga je moral sodnik prepričati, da ga kaka stvar ničesar ne briga. Sodnik ga je tudi vprašal, če odpusti eventualno toženco. A to je krščanski duhovnik Knific kategorično zaničal, in tako vidijo ljudje v Tomišlju zopet, da maršira eden izmed njih za pet dni v zapor radi — duhovnega očeta, krščanske ljubezni polnega beneficijata Knifica.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 18. junija.

— Boj za novomeško gimnazijo. Novomeščanom smo svetovali, da naj glede Kandije posnemajo Ljubljano in da naj store potrebne korake za priklopljenje dotičnega dela sosednje občine. Ta svet je bil gotovo stvarjen, in izrekli smo ga, ne da bi se bili poprej o tem razgovarjali s somišljeniki v Novem mestu, ali pa s somišljeniki v deželni odboru. Da bode ravno ta naš svet vir krutim osebnim napadom, o tem se nam niti sanjalo ni. Ali ravno omenjeni svet dvignil je gospoda dvornega svetnika — j — do vrhunca vsemogočne njegove jeze. Če bi bilo na g. dvornemu svetniku v resnici vse tako strupeno, kakor je časih strupena njegova govorica, ali pa še celo njegova pisava, potem bi smeli iz včerajšnjega njegovega polipovanja v »Slovencu« sklepati, da se mu je pripetilo nekaj takega, kakor kači, ki je hotela ugonobiti nasprotnika, pa se je pri tem zgolj samo sebe v rep pičila. In tega se gospod dvorni svetnik prej kot ne sam zaveda, in to zavedanje ga je v zadnjem »Slovencu« privedlo do izbruhov, ki mu niti pri prijateljih niti pri sovražnikih ne bodo služili v čast. Tako ne divjajo fini in pokrtačeni dvorni svetniki, tako smejo divjati kvečjemu drvarji, ki časih na dvorišču pri gradiču na Kamnu drva cepijo! Kadar je naš sedanji politični nasprotnik v resnici jezen, tedaj dela s francoskimi citati in pa z zgodovinskimi primerami. Tako mu je sedaj g. Rozman novomeški Cola di Rienzi, dr. Tavcar pa Aleksander Veliki. Ker gospodu dvornemu svetniku nočemo slediti na kamniti kras osebnosti, izogniti se hočemo enakim primeram. Skušnjava pa je velika, ker se neka, dasi precej trivialna primera takorekoč sama vsiljuje! Recimo, da posadimo gospoda dvornega svetnika kakor suhega in dolgo-petega ulanskega rekruta v nizkega dolenskega konjiča ter ga pustimo v družbi širokega očeta Štemburja, ki bi sedel tudi na štirinožni živalici, tja čez Krko nasakavovati mline novomeškega gimnazija — no, primera bi morda ne bila slaba, bila bi pa brezdvobeno žaljiva. Žaliti pa nočemo niti osebe župana Zurca, niti one gospoda dvornega svetnika; boj za novomeško gimnazijo je bil za nas od pričetka politični boj, a ne osebno praskanje, kakor so »Polipi — in dobrote« v »Slovencu«. Gospoda župana Zurca, ki je v celo to polemiko zašel nekako tako, kakor jaslice h Kristovemu rojstvu, imenovali smo šaljivo »cvet dolenskih županov in oštirjev«. Gospod dvorni svetnik — j —, ki se je v prvem svojem spisu sam — in to v velikim samodpadanjem — norčeval z lepo rejenega telesa gosp. Štemburja, nam sedaj omenjeno nedolžno šalo hudo zameri ter jo zavije nekako tako, kakor da smo vzornega župana dolenske Kandije hoteli napasti na njegovi poštenosti. Ogorčeno torej piše: »Žalostno dovolj, ako poročevalec o občinskih zadevah v deželni odboru, — kajti slog in dikcija omenjenega članka kažeta dokaj jasno, da je baš on pregrešil i to netaktnost poleg mnogih drugih — niti tega ne zna, da bi se župan Štembur po svoji skrbnosti, svojem neumornem in uspešnem prizadevanju v korist izročeni mu interesov prav lahko v zgled postavil marsikateremu »narodno-naprednemu« državnemu poslancu in deželni odborniku.« Odveč bi bilo povdarjati, da nam niti na um ni prišlo, nastopiti proti poštenosti župana Zurca, in da je to poštenost privlekel gospod — j — samo zategadelj na

oder, ker je potreboval nekoliko napačnega, teatralnega patosa. Kar pa se tiče obranega narodno-naprednega državnega poslancu in deželnega odbornika, tolaži se lahko s tem, da ga ni na svetu slovenskega državnega in deželnega poslancu, na kojega bi dvorni svetnik — j — ne bil še zabavljal. Samo na bivšega državnega in deželnega poslancu Šukljeta ni nikdar zabavljal! To pa je bila izjema, in prizadevi državni poslanec in deželni odbornik je preponižen, da bi se hotel povspeti do tako predrzne višine ter deležen postati tako častne izjeme! Nekoliko nedosleden pa je gospod dvorni svetnik — j —. Štemburja se ne sme nikdo dotakniti, on sam — namreč gospod dvorni svetnik — pa vihti poleno nad novomeškim županom, in osebne udarce deli, da se kar stresa gradiček na Kamnu. Piše takole: »Kar pa vidimo v tem oziru zadnji čas v mestni občini na oni strani državnega mostu, ima čisto drugo lice. Pač imajo tam na čelu občinske uprave jurista, gospoda nedotakljivega v osebnem življenju, moža polnega dobre volje, toda kaj hasnijo mestu vsa ta uzorna svojstva, ko jih vendar paralizuje pomanjkanje potrebe železne energije! Gola istina je, da v sedanjem mestnem odboru novomeškem gre prva beseda — ne županu — temveč ljudskemu tribunu »Na vrati«, novomeškemu Cola di Rienzi! Kar je ta možakar, kateri v občinskem odboru zastopa nekega v Ljubljani stalno bivajočega virilista, staknil v družbi s svojim oblastnim pokroviteljem, slavnostnim odvetnikom, žurnalistom, agitatorjem in kapitalistom, to obvelja brezpogojno in temu se mora klanjati brezpogojno in navzlic boljšemu svojemu prepričanju i sam mestni župan. Pod spretnim vodstvom imenitne te dvojice pritirali so svoj voz v ono zagato, kjer sedaj tiči. Idej ni zapaziti v mestnem zastopu, mesto njih vladajo prazne puhlice, in tam, kjer bi morala gospodariti hladno računajoča treznost, šopiri se turbulentna in navzlic svoji glasnosti vendar le povsem neplodna kričavost!« Če je kaj obžalovati, moramo iz srca obžalovati te rustikalne napade na nekatere novomeške rodoljube in predvsem na blagega gospoda župana. Blato meče gosp. dvorni svetnik proti nebu, pada pa na njega nazaj! Če kaj dokazuje, da so nekdanje dobre manire g. dvornega svetnika na Kamnu okamnele, dokažejo to omenjeni nekvalifikovani osebni napadi. Zgolj iz usmiljenja do osebe g. dvornega svetnika se nočemo na nje dalje ozirati! Kar pa se tiče našega sveta, da naj se dela na priklopljenje Kandije k Novemu mestu, ga vzdržujemo! Je čisto gotovo izpeljiv, če ne v enem, pa v dveh ali treh letih. Gospod — j — piše: »Celo mi v svojem polipskem gnezdu smo časih čuli kaj zvoniti o takozvanem občinskem redu in tuintam se nam dozdeva, da poznamo zlasti prvo poglavje tega zakona skoraj bolje nego vaši generalni prokuratorji.« Tukaj se Aleksandru Velikemu v deželni odboru očita pravniška nevednost! Mogoče, da je očitanje opravičeno, vendar bi si usojali opozarjati na to, da velja za Kandijo ravno isti občinski zakon kakor za Spodnjo Šiško! Samo ob sebi je pa umljivo, da se z juristom Šukljatom ne bodemo prepirali; prepričani smo, da je mož že pod maternim srcem poznal vse paragrafe občnega državlanskega zakona, in da je slučajno z dvojčkom prihajal na svet, imel bi bil prej, nego sta zagledala luč zemlje, že njim prvo svojo pravdo! Na to stavimo pet litrov »teške vode«! V juristarijo gospoda dvornega svetnika smo potemtakem vsikdar zaupali, njegovo lastno zaupanje v mogočni ta faktor pa je menda bolj šibko, in zategadelj je čutil v sebi nagon apelirati na stranko veleposestnikov v deželni zboru. Ta apel slove takole: »Do današnjega dne pač še ni ugasnilo narodno nasprotje v deželi Kranjski, v tem oziru prištevati moramo zastopnike kranjskega veleposestva svojim narodnim neprijateljem, ali navzlic temu proglašamo javno in glasno, da smo uverjeni o osebnem poštenju ter močati lojalnosti vsaj teh nasprotnikov.« Tu imamo že zopet tisto poštenost! Kakor da bi na svetu razven gospoda dvornega svetnika — j — nikdo drug pošten ne bil! In to radi tega, ker se gospodar na Kamnu trese pred mogočnostjo, da mu bode na leto »od goldinarja cesarskega davka« morda celih petnajst krajcarjev

več plačevati itreba! Glede priklopljene Kandije odločevali bodeči potreba in postavnost. Že danes smo prepričani, da bi bilo priklopljenje potrebno in tudi postavno. Da pa bodo živci dvornemu svetniku pomirjeni, izvrši naj se inkorporacija samo do »Teške vode«. Brez petnajstih krajcarjev gospoda na Kamnu bodo Novomeščani morda vendar le izhajali! Na vse zadnje pa menimo, da obsega gospoda — j — včerajšnji članek v »Slovencu« jako težko obtožbo proti gospodu dvornemu svetniku — j —. Tam čitamo: V istini perspektiva na finančni položaj siromašnega Novega mesta je tako tužna, da vesten upravitelj mestne občine od samih skrbi nobeno noč ne more imeti mirnega spanja, ako količjak pomisli stiske in nevarnosti preteče njegovi občini.« Tako piše g. — j — o novomeški občini, dočim v jedni in isti sapi priznava, da je finančno stanje Šmihelske občine mnogo ugodnejše! In to je ravno! Da se trudi gospod dvorni svetnik odjesti siromašnemu Novemu mestu košček skromnega vsakdanjega kruha, in to na korist bogatejši in po njegovem mnenju tudi inteligentnejši občini, to ravno ni častno; to ravno opravičuje nebroj očitaj, s kojimi obkladajo gospoda dvornega svetnika ne samo Novomeščani, temveč vsi razsodni elementi v deželi!

— Nov slovenski list v Gorici. Ljubljanski »Slovenec« in tržaški »Novi List« poročata iz Gorice, da se v tamošnjih rodoljubnih krogih resno pečajo z mislijo, ustanoviti nov list, čegar naloga bode energično pobijanje nemoralnega židovsko-naprednega rovanja na Slovenskem. Kaj to pomenja? Ali »Slovenec« in »Gorica« nista zadosti energična? Ali hočejo »rodoljubni« krogi v Gorici pod klop vreči »Slovenca« in »Gorico«, ki sta dosedaj morila nemoralno židovsko-napredno rovanje po Slovenskem? Ali se je v vrstah omenjenih rodoljubnih krogov rodilo prepričanje, da sta »Slovenec« kakor »Gorica« za nič? To je pa mogoče: ker sta ta dva lista res za nič, in radi njih bode »židovsko-napredno rovanje« lahko stotisoč let še živelo! Na delo torej, »rodoljubni« krogi goriški!

— Katoliške družbe zastava je bila včeraj na javni dražbi prodana, in kupil jo je naprednjak za celih 100 kron. »Slovenec« poveljuje ta veseli dogodek, ki postavlja katoliško prepričanje, kakor tudi katoliške mošnje naših nasprotnikov v dokaj čudno luč, s temile vsticami: »Prišel je samo gosp. Supančič ter dražil zastavo, ki pa ni bila ona sv. Mihaela, katera je last »Slov. krščanske socialne zveze«, ampak stara doslužena, nikakor ne posebno dragocena zastava »katoliške družbe«, katero naši organizaciji že davno nadomestujejo lepše in dragocenejše. Tako »Slovenec«! In pripoznati moramo, da so njegove opazke precej frivole. Častitljiva zastava katoliške družbe, ki je prva na Kranjskem krenila na stezo sedanjega pretiranega katoličanstva, stara zastava, ki je pri vsem tem tudi blagoslovljena, pustili so naši klerikalci sramotno prodati, tolažeč se, da je stara, ne posebno dragocena, in da imajo dosti novih in lepših zastav. Odslej naprej vkoreninila se bode prej kot ne navada, da bodo polki svoja stara znamenja, katera so v bojih pred njimi vihrala, ter bila raztrgana po kroglah, zmetali v cestne jarke, kadar dobe nove in bolj dragocene! Vsaj naši »katoliki« so v tem slučaju postopali tako; opravičujejo se pa lahko z izgovorom, da bi drugače se morali svojemu katoliškemu načelu na ljubo žrtvovati nekaj svetlih kron. Te pa ne gredo od njih in zatorej, prej kot štejejo denar, pomečejo raje v blato blagoslovljene znake svojega katoličanstva! To je res možato! Mi čestitamo stranki na tako energičnem samozatejavanju!

— »Rdeči Prapor« postal je zadnje čase, odkar se je tako tužno ponesrečila stavka zidarjev in mizarjev v Ljubljani, surov, in upije in kriči, kakor da se je njegovo uredništvo napilo zelenega žganja. Vsaj dne 13. junija so morali gospodje uredniki pijani biti, ker isti dan so v svojem glasilu priobčili tole domačo stvar: »Ljubljanske karikature. Poznamo ljudi, ki bodo hobnali po vzgledu svetopisemskega cestinarja na svoja prsa ter tožili, vlekli pred porotnike in kdo ve, kaj še vse, ako se jih le malce užali. Splošno so taki eksemplari le priklenjeni

psi in niso tako nevarni, kakor se vidi morda na prvi pogled. Tudi v Ljubljani imamo takih ptičev dovolj, ki let jo sicer v cilindru in fraku okoli in ti mečejo vedno ligurijansko moralo v zobe, dočim se valjajo, kadar jih nepoklicano oko ne vidi, čez glavo v agoniji in blatu. Ploskajo ti, kadar gromiš proti prostituciji in z gnevom vihajo nosove, tulijo in kriče, kadar jim natvezi »Narod« kako debelo o kakem katoliškem župniku. — Župan Hribar, znani veliki »Slovan«, koji je za časa štrajka zidarjev v Ljubljani spustil cele kolone policajev nad, za svoj grenki kruh se boreče delavce, pustil naj bi pač raje zasledovati izvestne hiše à la »salon Tuschl« v izvestnih ozkih ulicah, kjer se tudi mnogo objema in teko solze veselja, pa menda ne solze — slovenske vsajemnosti. — Op. ur.: To poročilo priobčujemo že sedaj z vso rezervo. Koj, ko nam pride odgovor na naše informacije, privlekli bomo one gospode, ki imajo »slovensko bratoljubje« vedno na jeziku, takšne, kakor so, makar v samih srajcah za lase na dan. Ljudstvo mora njegove frazerije spoznati.« — To je prav navadna lumparija, katere bi se morala še celo jugoslovanska socialna demokracija sramovati! Pa od tedaj, ko je ta stranka zlezla dekanu Arkotu pod hlače, se ničesar več ne sramuje, in podobna je beraču, ki se pijan valja po blatu. Mi to svojati nikakor ne identifikujemo s poštenimi socialnimi demokrati, ker pošten socialni demokrat tudi političnega svojega nasprotnika brez dokazov ne napade, posebno tako prešiče ne, kakor je to storil tržaški listič dne 13. junija. No, pa počakajmo! Naj pridejo z dokazi na dan! Slabo dišeči gospodje, ki danes kriče, upajo, da se izmuznejo, in da bode cela stvar, ko ne bo odgovora na informacije, zaspala. Pa ne bo šlo tako! Z dokazi na dan! Če ne, vas hočemo pa mi, makar v samih srajcah, in če ste te zapili, pa za lase na dan privleči.

— Občni zbor kranjske kmetijske družbe za leto 1901 se vrši dne 10. julija t. l. Volili se bodo tudi štirje novi odborniki.

— Zdravniška zbornica kranjska ima jutri, dne 19. junija ob 5. uri popoldan v zborniških prostorih redno svojo sejo. Dnevni red: 1. Naznanila predsedništva. 2. Poročilo o načrtu zborniškega zakona in zdravniškega reda, posebno glede na razširjeno disciplinarno oblast zbornice. (Dr. E. Bock). 3. Slučajnosti.

— V začasni pokoj je šel okr. glavar v Radovljici Jakob Rubelli pl. Sturmfest.

— Poroka. Danes se je poročil g. dr. Ivan Jenko, asistent ljubljanske deželne bolnišnice, z gospico Fini Martinak, hčerko znanega rodoljuba gosp. sod. nadsvetnika v. p. g. Josipa Martinaka. Častitamo!

— Poštne vesti. Služba poštnega odpravnika v Prestraneku se je podelila poštному upravitelju g. Fr. Deklevi, v Jesenicah na Savi pa poštni upraviteljici Hermini Zwirn.

— V sokolski dvorani se je sinoči kar trlo starejših bratov Sokolov, da se v redovnih vajah pripravijo na letošnje izlete in veselice. Prišel — ni namreč nihče. Žalostno je pač, da prijazno vabilo odborovo ne najde nobenega odmeva. Odbor je hotel s svojim vabilom doseči, da bi si kakor v prejšnjih letih tako tudi letos starejši bratje Sokoli nadel rudečo srajco ter na izletih in sploh ob javnih nastopih korakali v vrstah svojih mlajših bratov telovadcev. No, odborova krivda ne bo, ako se njegova dobra namera izjalovi. Povdarjamo pa, da zavzemlje odbor strogo stališče, da ob javnih nastopih ne pripusti nikogar v društveni obleki v vrsto, kdor ni poprej obiskal vsaj par ur v redovnih vajah. Prihodnja takava vaba bo v torek 24. t. m. ob 8¼ uri zvečer.

— Društvena godba priredi svoj ustanovni občni zbor v soboto, dne 21. t. m., zvečer ob 8. uri v klubovi sobi pri Fantiniju. Vlada je namreč zaradi malenkostnega formalnega pogrška prvotno predložena pravila zavrnila. Odbor je predložil pravila vnovič in jih je vlada sedaj odobrila. Na dnevnem redu zborovem je poročilo odborovo o sedanjem delovanju, sprejem društvenih pravil ter volitev odbora. Pričakujemo obilne udeležbe, saj je

od zanimanja s strani ljubljanskega občinstva za godbo zavisen obstoj društva.

— **Pri sv. Ahaciju pri Turjaku** bo v nedeljo, dne 22. t. m., cerkveno blagoslovljenje. Sv. Ahacij je bil pred časom zelo obiskovan od daljnih izletnikov, ker je zgodovinsko važen sam na sebi. Tu se nahaja namreč mašni plašč, kateri je narejen iz plašča pri Sisku padlega Hasan-paše. Izletniku, kateri posesti to goro, se pa nudi tudi krasen razgled širom naše lepe domovine. Vsi prijatelji hribolazci se tedaj vabijo k svetemu Ahaciju, da bi tako zopet zaslovel glas o prekrasnem razgledu s te gore.

— **Godba prostovoljne požarne brambe v Kranju** priredi dne 6. julija t. l. ob 7. uri zvečer vrtni koncert pri hotelu »Stara pošta«. Vstopnina 40 vin.

— **Pri postavljanju mlajev** je ponesrečil Ivan Lipavac iz Cirknice. Zlomil si je desno nogo.

— **Interesenti, ki imajo na Ruskem kupčijske zveze**, dobe v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani važno zaupno poročilo.

— **Kultura marnberških Nemcev.** Pod tem naslovom smo pred kratkim poročali, kako so marnberški turnarji pomazali tablo dr. Franca Pikla. Afera je sedaj stopila v nov stadij. Dr. Pikel je tablo s kraja snel z zida, a ker še nima druge, je v nedeljo pomazano tablo obesil na zid. Seveda je tabla tako interesantna, da je obudila veliko pozornosti, pri zmernih Nemcih in pri Slovencih nevoljo, pri nemških kričalcih pa jezo in sram. Prišel je tudi okrajni sodnik Visconti mimo. Ta je takoj pogodil, da je tabla izobešana le zaradi demonstracije (!) in je tekel k žandarmeriji ter jej naročil, da mora tablo s silo spraviti k sodniji. Res! Prišla sta dva žandarja in občinski policaj in ti so siloma tablo odnesli. To se je zgodilo, ko so ravno ljudje prihajali iz cerkve. Niti proti hudodelcem se ne sme na tak brezoziren, brutalen način postopati, kakor se je tu zgodilo po naročilu g. Viscontija, kateremu pa bo prilika dana, da bode še dolgo časa premišljeval o svojem protipostavnem činu. Kar si naši nemški publoglavi sodniki dovoljujejo, to že presega vse meje.

— **Pri „Amerikancu“ Hod-scharju** so dobili, ko je bil aretovan, baje 28.000 K.

— **Skupaj trčila** sta danes dopoludne na ovinku pred Schreyovo hišo v Gradišču s tovornima vozovoma Herzmanov hlapec in Peter Černe, posestnik v Krakovskih ulicah št. 1. Černe je zadel z ojem v Schreyovo prodajalnico in poškodoval vrata. Oje se je zlomilo. Voznika nista pravilno vozila.

— **Pričakala sta** posestnik Ivan Kregar in njegov sin Ivan Kregar, ključarski pomočnik, na Kodeljevem delavca v predilnici in ga s pestmi in s kolom nabila tako, da je zadobil telesne poškodbe. Napadla sta ga, ker ju je v nedeljo oštel zaradi pretepanja njegovih otrok.

— **Tatvina.** Delavki Mariji Kernovi v Bohoričevih ulicah št. 26 je bil iz nezaklenjene škrinje ukraden star desetak. Bili so v škrinji štirje desetaki ali tat je vzel le jednega. Sumljiva je tatvina neka delavka. — Pavlu Umeku v Kolodvorskih ulicah št. 27 je ukradel neki brezposelni bukovez 25 kron.

— **Pod kolo** otovorjenega voza je prišel z roko Franc Božič iz Cola pri Vipavi. Hotel je kolo podložiti. Kolo mu je šlo čez roko in mu jo hudo zmečkalo. Prepeljali so ponesrečenca v dež. bolnico.

— **Nezgoda.** Mizarški pomočnik pri Karolu Binderju v Slomškovi ulicah št. 14 A. Šiška je ponesrečil. Stroj mu je pri delu odtrgal dva prsta desne roke.

— **Razpisane službe.** Razpisuje se mesto poštnega odpravnika na c. kr. poštne uradu v Preserji (III./5) pol. okraj Ljubljana proti pogodbi in kavciji 400 K, letna plača 450 K, uradni pavšal 120 K in letni pavšal 378 K za vzdržavo jednokratne pešne zveze na dan med pošt-nim uradom in železnično postajo Preserje ter za lokalno dostavljanje pošt-nih pošiljatev. Prošnje v teku treh tednov na poštno in brzojavno vodstvo v Trstu.

— **Najnovejše novice.** Direktor hotela »pri pošti« na Dunaju, Josip Golwitzer, je pobegnil. Izposodil si je od ho-

telirja 22.000 K in ponaredil več menic.

— V Lincu je zgorel del tovarne bratov Endlein z dvajsetimi stroji in drugimi pripravami vred. Škoda se ceni na 300.000 K. Pri gašenju sta se dva ognjegasca ponesrečila. — 187 ponarejenih stotakov in vizitke na ime lekarnarja Eberleha iz Norinberga so našli v stranišču hotela »pri zlatem križu« v Pragi. — Studentke berlinske univerze so stavile akademskemu senatu predlog, da bi ženske, katere imajo zrelostno spričevalo z deklške gimnazije, ravno tako matrikulirale kot moški. Predlog je bil zavrnjen. — Prusko ravnateljstvo železnic je naročilo dve lokomotivi posebne konstrukcije, s katerima bo mogoče vozno brzino brzdovlakov povišati na 130 kilometrov v jedni uri. — Iz Berolina javljajo, da je bil poveljnik Bock pri nadzoru nekega dragonskega polka s sulico težko ranjen na glavi in vratu. — V Szaszvarkem rudokopu v Pečuhu se je pripetila eksplozija treskavice. Jednega delavca je ubila, nekatere zasuila. — V Neaplju štrajkajo uslužbenci tramvaja in vozi le nekaj voz. — Reki Kolpa in Korana sta vsled silnega deževja izstopili in poplavlili vsa polja okolo Karlovca. — Vinograde na Visu je skoro popolnoma uničila toča. Škode je nad 400.000 K.

— **Želje slasčičarjev.** K finančnemu ministru dr. pl. Böhm-Bawerk-u je prišla pred kratkem deputacija slasčičarjev s prošnjo, da bi se davek na sladkor za obrtne namene za dve tretjini znižal. Minister jim je odgovoril, da tega sicer ne more storiti, vplival pa bo na to, da bi se izdeloval kristalni sladkor z znižanim davkom. Obljubil jim je tudi, da bo prepovedal prodajo sladoleda po ulicah in izvršitev slasčičarske obrti pekom.

— **Ruska drama v Parizu.** Od 16. do 20. junija bo nastopala v pariškem Theatre Antoine slavna ruska igralka Lidija Javorskaja z gledališko družbo s peterburškega »Novega gledališča«. Na vsopredju sta Čehova drama »Utva« in »Malomeščani« Maksima Gorkega, ter razun tega dve drami kneza Bariatinskega in »Dama s kamelijami«.

— **Usoda.** V četrtek dopoldne je na Dunaju izgubila neka dama v hiši neke banke sublimatno pilno, na kateri je bila naslikana mrtvaška glava. Pilna je bila torej označena kot smrtonosna. Nekdo je pilno našel ter jo kazal uradnikom. 37letni uradnik Karl Friderik R. pa je vzel pilno, češ, da jo dá v lekarni kemično preiskati. A mesto tega jo je razstopil v kozarcu in izpil. Prepeljali so ga v bolnišnico, kjer je umrl. Uradnik je bil ječen ter je pora bil slučajno najdeno pilno, da se je usmrtil.

— **Nune kot trgovske potnice.** Po italijanskem delu Tirolske hodita dva agenta čisto posebne vrste. V današnjih časih se je sicer reklama že na vse mogoče načine razvila, ali zgoraj navedena agenta bi celo najiskušenejšega trgovca jako neprijetno iznenadila. Imenovana potnika sta namreč dve nuni. Čujte in strmite. Pred nekaj dnevi ste prišli v Serravalle in ponujali svoje blago — večinoma iz delki samostanske pridnosti, kot robce, perilo in jednako — ljudem zlasti ženskam. Da katoliška cerkev kupčije dela, je že stara stvar, da pa pošilja nune kot trgovske potnice po svetu, je, kolikor mi vemo, popolnoma novo.

— **S socialnega polja.** V Curihu je bil pred par dnevi mejnarodni kongres tekstilnih delavcev. Nemčija ima 56.000 organiziranih tkalcev in tkalk, Avstrija pa 12.000. — V Milanu stavka še vedno gro 4000 natakarejev. — V Chicagu se je združilo nekaj velikih mesarjev in živino tržcev. Povišali so ceno mesa tako znamenito, da so izbruhnili nemiri. Policija je streljala in ranila krog 150 ljudi. — Najmanjšo učiteljsko plačo uživa menda neki vaški učitelj v Volhliniji na na Ruskem; mož dobiva na leto 6 rublov (15 K), dobiva in — živi. — V guvernementu Turkestan je tako velika beda (kakor poročajo ruski listi), da prodajajo naselniki svoje žene in hčere po 10 do 100 rubljev.

— **Strast kegljanja.** V Predkloštru v Predarlškem je zakegljal neki premožen rokodelce celih 1600 K. Da je poplačal svoj dolg, je moral dati celo prihranjen vinarje svojih otrok.

— **Premoženje kraljice Natalije.** Berolinski »Localanzeiger« poroča, da namerava ekskraljica Natalija darovati svoje premoženje — več milijonov — nekemu francoskemu samostanu.

— **Proti celibatu duhovnikov.** Že v srednem veku so zahtevali kmeti večkrat, naj bi se duhovniki poženili, ker niso pustili kmetie pri miru. V našem času pa postaja ta zahteva bolj ali manj neobhodno potrebna. V Italiji, tem središču rimljanskega duha, se širi propalost duhovništva na grozovit način. Kronika jednega samega dneva pravi: V Salerni je umoril kapelan Majorano novorojenčka, katerega mu je porodila 17letna ljubica Tereza Barella; vrgel je v hipni jezi novorojenčka skozi okno. — V Monopoli pri Bari je umoril 70letni župnik Dominico Colucci svojo kuharico, ker je zahtevala

denar. — V nunskem samostanu sv. Ludovika v Bisagghi je skočila 21letna nuna Saleka pl. Ascoli v vodnjak. Na mrliču se je konstatiralo, da je bila posiljena. To samo na enem dnevu in le na najmarkantnejši slučaj. Kako je v drugih deželah, je itak znano. Razumevno je torej, da je italijanska socialna demokratična stranka prišla s živahno agitacijo proti duhovniškemu celibatu. Stranka zahteva, naj odda vlada državne župnije le na duhovnike, ki se oženijo. Rim se seveda brani, saj ga tu najbolj boli...

— **Šah** je daroval Schulvereinu 1000 kron. Bi si jih bil lahko prihranil za šole svojih divjakov.

— **Bicikel.** Rim je prepovedal duhovnikom kolesariti.

— **Jeseter.** Dva metra dolgega jesetra so ujeli ribiči v Labi blizu Litoměřic ter ga darovali češkemu muzeju.

— **Telefon v cerkvi.** V Parizu v Rue Veringtorix so sezidali nedavno cerkev, ki ima tudi svoj telefon. Poleg kora je okrog in okrog zakristija, ki je razdeljena v 8 majhnih sobic, od katerih je vsaka zvezana s telefonom. Telefon vodi v župnišče, kjer stanuje 8 duhovnikov in tudi v mesto.

— **Devetova zahvala Burkam.** Iz Pretorije poročajo, da je bil Devet v koncentracijskih taboriščih ter se je zahvalil ženskam za pomoč tekom vojne. Devet je rekel, da bi bili morali Buri z vojno že davno prenehati, ako bi jih ne bile ženske tako krepko podpirale. General je pozivljaj ženske, naj se udajo v usodo ter prenašajo križ, ki jim ga nalaga Bog in naj bodo udane podanice angleškega kralja. Ženske so prirejale Devetu ovacije.

— **Drage slike.** Iz Londona se poroča o neki dražbi, kjer je bilo prodanih 151 slik in risarij za čudovito visoke cene. Doprni potret stare žene od Rembrandta za 118 250 kron; Velasquer: »Prodajalec grozdja« 53 630 K; portret Eduarda VI. 34 400 K; Van Dyck »Pesnik Waller« 17 200 K; »Dojčica madona« zgodnja vlaška šola, 18 705 K in več drugih.

— **Beda na Kubi.** Gospodarski položaj na Kubi postaja vsak dan slabši. Več tisoč delavcev je brez dela. Plan-tažni posestniki nimajo denarja za večja podjetja. Listi pišejo, da beda narašča od dne do dne. Američanski listi silno napadajo svojo vlado.

Društva.

— **Pevskega društva „Ljubljane“** koncert, kateri se je vršil v nedeljo dne 15. t. m. v Švicariji, obnesel se je nepričakovano sijajno; tako v gmotnem kakor tudi finančnem oziru. Kajti že ob 5. uri popoldan je bil vrt Švicarije nabito poln, in je moralo veliko občinstva odditi, ne da bi bilo dobilo kak sedež, ker je bilo nad 900 posetnikov. Pevske točke izvajale so se pod spretnim vodstvom gospoda prof. A. Dekleva na splošno zadovoljnost pričujočega občinstva, ter se je moral posebno zbor »Novi dom« z orkestrom ponoviti, kakor tudi več pevskih točk dodat. Šaljiva pošta poslovala je tako marljivo, kakor še nikoli. Marsikoga razveselil je številni srečolov, in če še dodamo, da je bila s »Coriandoli-corsom« prava pravcata bitka, da je veliko prehitro, dasiravno primerno velika množina naročenega kakor tudi serpentin pošlo, je razvidno, da je bila zabava na koncertu kar najlepša in živahna.

— **Slov. trgovsko društvo „Merkur“** je priredilo v nedeljo, dne 15. t. m. popoldanski izlet v Vevče in si pri tej priliki ogledalo tamošnje papirnice. Izleta se je udeležilo okoli 80 društvenih članov in več povabljenih prijateljev. Že število udeležencev govori, da zanimanje za društvo vedno bolj raste ter da ima društvo prihodnost. Zelo nas veseli, da so se tudi nekateri gospodje trgovci tega izleta udeležili in to tem bolj, ker s tem spoznavamo, da so tudi gospodje trgovci društvu naklonjeni. Ob prihodu v Vevče smo si najprvo ogledali papirnice. Vsa čast in hvala gre gosp. ravnatelju in gg. uradnikom teh tovarn, ki so bili zelo prijazni in nam posamezne stroje in tvarine za izdelovanje papirja razkazovali. Vsi izletniki so bili jako zadovoljni z ogledom teh tovarn, posebno se je hvalila prijaznost tovarniških uradnikov. Po ogledu se zahvali g. podpredsednik Kessler ravnatelju in uradnikom v imenu izletnikov. Nato smo se sešli v gostilni pri Kuharju, kjer se je razvila živahna zabava. Društveni pevski zbor, ki je zapel več pesem pod vodstvom pevovodje g. Saksa, nas je prav dobro zabaval. Iz ust izletnikov so se čule jako laskave besede glede petja; svojo zadovoljnost izražali so izletniki tudi z obilim ploskanjem. Gospodu pevovodji Saksu izrekamo na tem mestu iskreno zahvalo za njegov trud in upamo, da bo društveni zbor pod njegovim energičnim vodstvom še dalje uspeval ter nas še večkrat zabaval.

— **Prostovoljno gasilno društvo z Viča in Glinca** priredi dne 3. avgusta t. l. na vrtu pri Travnu na Glincah javno tombolo in koncert s prijaznim sodelovanjem ljubljanske društvene godbe. Čisti dohodek je namenjen za poplačilo dolga društvene oprave.

Književnost.

— **Nove skladbe.** Prvo češko založništvo tvrdka M. Urbánek v Pragi je izdalo sedaj prvi zvezek od 12 novih kompozicij za klavir od g. Jos. Procházke skladatelja in učitelja »Glasbene Matic« v Ljubljani. Drugi zvezek bo sledil kratkem.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 18. junija. Danes ob 3. se je državnozbornsko zasedanje med velikim nemirom odgodilo. Spočetka se je interpeliral posl. dr. Stransky, zakaj je bil posl. dr. Reichsstätter poklican k orožnim vajam med zasedanjem državnega zbora. Dr. Reichsstätter je kmalu nato dobil dopis vojne ministra, da je orožnih vaj oproščen. Potem se je bavila zbornica z aferama dra. Schalka in Wolfa. Izročila sta se oba sodišču. Wolfa ni bilo, in pri glasovanju radi njega so se odstranili vsi Schönererjanci. Dr. Schalk je govoril v lastni zadevi kratko. Ministri Spens-Booden, Wittek in Körber so odgovarjali nato na razne interpelacije. Ministrski predsednik je odgovoril tudi na Klofáčovo interpelacijo radi Bülowega govora, v katerem je dejal, da obseja nemška politika proti Poljakom vse Nemce to in onstran meje. Körber je dejal, da ne vidi v govoru Bülowa nikake propagande in nikake žalitve slovanstva ter je v rezkem tonu in z osornimi besedami zavračal Klofáčeve trditve. Klofáčevi somišljeniki so povzročili velik vihar. Klofáč je predlagal, naj se otvori o ministrovem odgovoru debata. Poljaki so se zato odstranili. Predlog je bil nato odklonjen. Klofáč je psoval Koerberja in vlado ter ji očital figarstvo. Med tem je predsednik Vetter zasedanje odgodil.

Dunaj 18. junija. Poljski klub je izrekel ministru Piętaku zahvalo radi njegovega vedenja v celjskem vprašanju.

Dunaj 18. junija. Justični minister Spens-Booden nastopi daljši dopust ter se preseli v Šlezijo.

Dunaj 18. junija. Gospodska zbornica je brez specialne debate odobrila zakona glede odprava mitnic in glede železnic.

Dunaj 18. junija. Jutri bosta pri cesarju sprejeta dr. pl. Koerber in dr. Rezek. Reši se vprašanje glede Rezrove demisije.

Dunaj 18. junija. »Wiener Ztg.« je prinesla cesarjevo pismo, s katerim se sklicujejo deželni zbori. Kranjski deželni zbor je sklican za soboto. Razen tega prinaša imenovanje glavarjem Istrije Campitellija in njegovim namestnikom dr. Stangerja.

Rim 18. junija. Vojni poveljnik in bivši ministrski predsednik Pelloux je izstopil iz vojaške službe zaradi razpora z ministrom notranjih zadev Giolittinijem.

Moskva 18. junija. Bolgarski knez Ferdinand je odpotoval od tukaj v Kiev.

London 18. junija. Nekateri listi raznašajo vest, da so Angleži pred meseci na skrivnem privedli ujetega burškega generala Cronjeja v Južno Afriko, da je na njihovo zapoved agitiral za sklenitev miru.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dne 18. junija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 75
Skupni državni dolg v srebru	101 55
Avstrijska zlata renta	120 95
Avstrijska kronska renta 4%	99 80
Ogrska zlata renta 4%	120 70
Ogrska kronska renta 4%	97 95
Avstro-ogrsko bančne delnice	157 8
Kreditne delnice	682
London vista	240 17/8
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 30
20 mark	23 47
20 frankov	19 07
Italijanski bankovci	93 90
C. kr. cekini	11 28

Žitne cene v Budimpešti

dne 18. junija 1902.

Termin.

Pšenica za oktober	za 50 kg	K	7 87
Rž	oktober	50	6 53
Koruza	julij	50	5 03
"	avgust	50	5 10
"	maj 1903.	50	5 04
Oves	oktober	50	5 76

Efektiv.

Nespremenjeno.

Darila.

Upravištvu našega lista je poslal:
Za Prešernov spomenik. Gospod Josip
Lenčič, tu. 10 K kot zgubljen stava. — Živio!

Mnogostanska poraba. Gotovo ni doma-
čega zdravlja, katero se dá tako mnogostansko
porabiti, nego „Mollo-vo francosko žganje in sol“,
ki je takisto bolesto utešujoče, ako se namaže z
njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva
na mišice in živce krepilno in je zatorej dobro,
da se priliva kopelimi. Steklenica K 1-90. Po poš-
nem povzetju pošilja to zdravilo vsak dan lekarnar
A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuch-
lauben 9. V zalozah po deželi zahtevati je izrecno
MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno
znamko in podpisom. 6 (12-8)

50.000 kron znaša glavni dobiček
loterije gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie).
Opozorjamo svoje cenjene čitatelje, da se sreč-
kanje vrši nepreklicno dne 19. junija 1902 in da
se vsi dobitki od zalagateljev izplačajo v goto-
vini z 10% odbitkom.

Brezpogojno prvo mesto, bodisi
kot primesti znati kavi, bodisi kot nadomestilo
zanjo gre dandanes Kathreinerjevi Kneippovi sladni
kavi. To pa zato, ker ima poleg drugih prednosti
samo ona vonj in okus zrnate kave, o čemer priča
mnogo izrecnih avtoritet. Slavni profesor pl.
Pettenkofer se je izjavil: „Po svojem kavi po-
dobnem okusu bistveno preseza vse druge
kavine surogate.“ Drugi pravijo: „Jako intenzivno
ima vonj in okus žgane zrnate kave.“ „Njen vonj
je posebno krepak, podoben kavi in čist.“ „V
dokazni množini ima aromatske sestavine, kakršne
ima tudi zrnata kava.“ „Mnogoteri poizkusi so
soglasno izpričali, da jo je moči označiti kot iz-
delek, ki se zelo blizu znati kavi.“ „Po vsebini
aromatskih snovi je Kathreinerjeva sladna kava
v užitni vrednosti zelo podobna pravi kavi“
i. t. d. i. t. d. Zato je umetno, da prihaja ta kava
čimdalje bolj priljubljena in da jo že vobče rabijo
in udomačujejo kot tečno in zdravo rodbinsko kavo.

Rogaški „Styria-vrelec“ zdravilna voda

Zdravniški priporočeno!

zoper želodčne tvore in krče,
Brightovo vnetje obisti,
katere v goltancu in krljlu,
želodčne in črevesne katere,
diatezo scalne kisline,
sladkorno uščivanje,
zaprtje telesa,
bolezni na jetrih.
Izborni zdravilni uspehi! (1291)

Se dobiva povsod!
Kalodont (2436-23)
neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 12. junija: Ivana Pirc, delavčeva hči,
6 mes., Sv. Martina cesta št. 32, nesrečen porod.
V deželni bolnici:
Dne 11. junija: Terezija Debevec, kajzarjeva
hči, 29 let, jetika.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-2 m. Srednji zračni tlak 736-0 mm.

Junij	Čas opa- zovanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempera- tura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
17.	9. zvečer	731.6	11.9	sl. szahod	oblačno	
18.	7. zjutraj	731.6	9.7	sl. szah.	megla	
	2. popol.	730.4	18.4	sl. jizah.	del. jasno	1.0 mm.

Srednja včerajšnja temperatura 13.1°, nor-
male: 18.0°.

(1391) Geschäftszahl Firm. 65/2.
Einz. I. 158/1.

Eintragung einer Einzelfirma.

Eingetragen wurde in das Register für Ein-
zelfirmen:

Sitz der Firma: **Gottschée.**
Firmawortlaut: **Josef Bartelme.** Betriebsge-
stand: Eisen-Specerei- und Farb-warenhand-
lung. Inhaber (I): Josef Bartelme, zeichnet: J.
Bartelme. Datum der Eintragung: 14. Juni 1902.
K. k. Kreis- als Handelsgericht Rudolfswerth.
Abtheilung I., am 14. Juni 1902.

(Vpisala se je v register za posamezne tvrdke:
Sedež tvrdke: Kočevje. Ime tvrdke: Josef Bar-
telme. Prodajalni predmeti: Trgovina z železom,
specerijo, barvami. Lastnik: Josef Bartelme, pod-
pisuje: J. Bartelme. Dan vpisa: 14. junija 1902.
C. kr. okrajno kot trgovinsko sodišče v Novem
mestu, oddelek I., dne 14. junija 1902.

Štr.: 12087.

Razglas.

V smislu §. 9. zak. z dnè 11. junija 1879 drž. zak. 93 zavezane so občine imeti
natančno evidence o nastanjanju v prostoru za trajno in pre-
hodno vojaško nastanjanje po posameznih hišah.

Kes so se vsled potresa 1895 te razmere v Ljubljani po prezidavah in prizidavah
jako izpremenile, bode mestni magistrat dal vnovič premeniti v nastanjanje namene
prikladne prostore v vseh hišah v Ljubljani.

Vsem hišnim posestnikom kakor tudi najemnikom stanovanj se torej naroča, da
za časa merjenja skrbijo za to, da se magistratnim organom, ki bodo ta dela izvrševali,
ne bodo pri tem kake ovire delale in da bodo istim brez izjeme vsi prostori dostopni.

Ta dela izvrševala se bodo vedno o popoldanskem času, ter se bode to doti-
nim hišnim posestnikom, oziroma oskrbnikom vedno dan preje naznanilo, da obveste
svoje stranke.

Mestni magistrat ljubljanski,

dné 2. junija 1902.

Prežalostnega srca naznanja v svo-
jem in v imenu svoje soproge, svojega
brata in sester vsem sorodnikom, prij-
ateljem in znancem tužno vest, da se je
Bogu Vsemogočnemu dopadlo, iskreno
ljubljenega očeta, gospoda

Ivana Poš

okrožnega zdravnika v pokoju in po-
sestnika v Žužemberku

po dolgi, hudi bolezni in po sprejetju sv.
zakramentov za umirajočega, danes, dné
15. junija, ob 1. uri popoldne, v 91. letu
svoje starosti, poklicati v boljši svet.

Pogreb dražega ranjcega je bil v torek
dne 17. junija, dopoldne.

Sv. maše zadušnice brale se bodo
v mnogih cerkvah.

Dražega ranjcega priporočamo vsem
sorodnikom, prijateljem in znancem v
blag spomin!

Žužemberk. dne 15. junija 1902.

Rudolf Poš,

sin.

(1403)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane j. z. kol. Proga čez
Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž,
Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo,
Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-
Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. —
Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pon-
tabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno,
Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez
Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Mari-
jine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago,
Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Ce-
lovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m
popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel,
Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selz-
thal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Ino-
most, Bregenc, Curih, Geneve, Paris; čez Klein-Reifling
v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb,
Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj
čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri
41 m popoldne v Podnart-Kropo. Ob 10. uri po noči
osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Mo-
nakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II.
razreda). — **Proga v Novomestu in v Kočevju.**
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-
Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoldne
istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Ko-
čevje. — **Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga**
iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z
Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljub-
ljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Fran-
zensfeste, Solnograda, Lince, Steyra, Ansee, Ljubna,
Celovca, Beljaka, Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak
iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak
z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov,
Heba, Marijinih varov, Plzija, Budejovic, Solnograda,
Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Ino-
mosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Ce-
lovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m po-
poldne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala,
Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste,
Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m
zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m
zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage,
Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih
varov, Plzija, Budejovic, Lince, Ljubna, Beljaka,
Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta. **Proga**
iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki:
Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Ko-
čevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže Toplic,
Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer,
istotako. — **Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamni-
ka.** Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri
5 m popoldne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— **Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika.**
Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri
6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m
zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih.
— Srednjeevropski čas je krajnjemu času v Ljub-
ljani za 2 minute spredi. (1393)

Več gostilniških stolov in miz

kakor tudi

karniš s preprogami se takoj cenó prodá.

Vpraša in ogleda se pri **F. Supan-
čiču, Rimska cesta št. 20.** (1404-1)

Križanska trdka. Ustanovljena 1860. obod in kronica so iz
pristnega double-zlata. Te ure so vsled
sveje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo
jih rad nosi.

Cena z zavijtem gld. 6.—.

Briljant-črne-jeklene damske ure, odprte, v jako
fini izpeljavi, gld. 7.—. K tem uram pr-
merne gosposke in damske veržice
iz doub-e-zlata z obeskom gld. 1-50.
Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3.—. Pristna
silberin-remontoir-ura z dvojnim pokrovom gl. 5.—.
Razpošilja se po poštnem povzetju. Neugajajoče
se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni rizike.

Jožef Spiering

na Dunaju, I., Postgasse št. 2 c.

Velik ilustriran cenik ur, veržic, prstanov itd.
gratis in franko. (1283-3)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice

ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).

Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju
dr. Ludwigu I. 1894. 58° C vroč vrelec, žvep-
leno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju
pri mišični skrnini in kosteh in v členkih, bo-
lezni v zgibih in otrpnenju po vnetci in zlom-
ljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih
v kolki itd., ženskih boleznih, polnih in tajnih
boleznih, kroničnih boleznih obisti, mehurnem
kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih
diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem sre-
bru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na

želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod
iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vo-
do z douche — in po Kneippu, celo leto
odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra.
Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti.
Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo
člani orkestra zagrebške kr. opere. Plesne
zabave, koncerti itd.

Na postaji Varaždinske toplice pričakuje
sleherni dan omnibus goste. Tudi so na raz-
polago posebni vozovi in se je zaradi istih
prej obrniti na oskrbnitvo kopališča.

Zdravniška pojasnila daje kopališki zdrav-
nik doktor A. Longhino. — Prospekte in bro-
šure razpošilja zastonj in poštine prosto

(797-9) oskrbnitvo kopališča.

Gospodičina

izurjena v trgovini z manufakturnim bla-
gom ter spretna prodajalka, se sprejme v
trgovino. (1385-2)

Naslov v upravištvu »Slov. Nar.«.

Deček

priden in poštenih starišev, 13 do 15 let
star, se sprejme pod ugodnimi pogoji kot
učenec v trgovino. (1383-2)

Naslov v upravištvu »Slov. Nar.«.

Mašinist

izvežban pri parnih strojih, električnih
motorjih in razsvetljavi, želi svoje
mesto premeniti.

Ponudbe pod „mašinist“ na uprav-
ništvo »Slov. Naroda«. (1382-2)

Perje za postelje in puh

priporoča po najnižjih cenah

F. HITI (1371-2)

Pred škofijo šte. 20.

Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Iščem

natakarico na račun

slovenskega in nemškega jezika zmožno
in v računstvu dobro izurjeno, za mesca
julij in avgust. — Ponudbe sprejema

Ivan Stergule

gostilničar in trgovec v Begunjah nad
Cerknico. (1400-2)

Vničujte

muhe

najnevarnejše prenašalke bolezenskih in
kužnih tvarin. (415-100)

Najboljše sredstvo je ameriški

Tanglefoot

ki se dobi v vsaki boljši prodajalnici po 5 kr. pola.

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd.
Priznana izboren fabrikat. Jako veliko se prištedi
na kurjavi. (780-23)

Dobiva se v vsaki večji železniški trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“

S. Goldschmidt & sin

Wels na Gorenje Avstrijskem.

Rokavice

iz tkanine,
glacé in pralnega usnja
dobre vrste

kakor tudi (2626-57)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki cenl pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

(1344-3)

Št 21.373.

Razglas.

V četrtek, dné 19. junija 1902, dopoldne ob 10. uri,
vršila se bode v tukajšnjem skladišču postaje južne že-
leznice

prostovoljna javna dražba 10 vagonov koruze.

Dražbeni pogoji se bodo naznanili kupcem pred pričet-
kom dražbe.

Mestni magistrat v Ljubljani

dné 17. junija 1902.

(1408)

Sprejme se takoj (1405-1)
več gospodov na hrano.

Naslov v upravnistvu »Slov. Nar.«.

Majhno posestvo na prodaj!

Solidno zgrajena, z opeko krita hiša, urejena za gostilno in prodajalno, v Kr-
tini hiš. št. 57, preje last Jožefa
Pajer-ja, dalje lepa, rodovitna njiva
ob državni cesti v Prevojah, pripravna
za stavbišče, se pod jako ugodnimi
pogoji takoj proda.

Natančneje izve se v pisarni Marije
Terezije cesta št. 16 („pri Žvokelju“),
nasproti Kolizeja. (1358-6)

Motori na veter

kisesami
regulirajo
po smeri
in moči
vetra ter
so varni
pred vi-

harjem, popol-
noma iz jekla
in železa,
imajo za 30% večji
uspeh kakor drugi
dosedanji sistemi —
Za samodelavno vzdi-
govanje vode, s kate-
rim niso spojeni nikaki
stroški, za občine, po-
sestva, tovarne itd., kjer
je malo vode, kakor tudi
za gonitev mlinov za debelo in fino
moko gradi b (1088-7)

Ant. Kunz

c. kr. dvorni zalagatelj

Moravske Granice (Mährisch-Weiskirchen).

Govori,
poje in
se smeje
v vseh
jezikih.

Grammophon

je najboljši svetovni govorilni aparat.
Sliši se na 300 m daleč. Cena 25, 40, 60, 125 gld.
(1329-3) Tudi na obroke.

Grammophon-Automat

v katerega se vrže 10 vin., je najboljši vir dohod-
kov za gostilne. Cena 120 in 130 gld.
Jako lepo se čuje v daljavo, zlasti na prostem.
Plošče iz trdega gumija v veliki izbiri,
tudi slovenske, ki jih je pel c. kr. dvorni operni
pevec Fran Naval-Pogačnik, ima zmirom v zalogi

Rudolf Weber, urar

Ljubljana, Stari trg 16.

Jutri žrebanje!

Loterija gledaliških igralcev (Schauspieler-Lotterie).

1 glavni dobitnik	à	50000 K
„ „ „	à	5000 „
„ „ „	à	3000 „
2 glavna dobitka	à	2000 „
5 dobitkov	à	1000 „
10 „	à	500 „
20 „	à	200 „
60 „	à	100 „
100 „	à	50 „
300 „	à	20 „
3500 „	à	10 „

Srečke à 1 K priporoča

J. C. Mayer v Ljubljani.

Vsi dobitki se od zalagateljev izplačajo v
10-2) gotovini po 10% odbitku. 24

Obitelj išče

dve s pohištvom lepo opremljeni
sobi z uporabo kuhinje za 6 ali 7
tednov. — Ponudbe z navedbo cene naj
se pošiljajo pod „T. D. 342“ poste re-
stante Ljubljana. (1380-2)

Stanovanje

obstoječe iz 5 sob in vseh pritliklin, kopalne
sobe, z električno razsvetljavo, na prisojni strani,
kolikor mogoče v sredini mesta, se išče v
najem za 1. avgust, eventualno se za-
menja z enako lepim in udobnim stanovanjem
blizu Lattermannovega drevoreda, ker to je za
eno sobo premajhno (1406-1)

Naslov v upravnistvu „Slov. Naroda“.

Posestvo

(1396-1) na prodaj.

Na Doleh pri sv. Križu, 4 ure
od Litije ali od Zidanega mosta tudi 4 ure,
pri okrajni cesti, 10 minut od farne cerkve
Dole oddaljeno, je na prodaj posestvo, ob-
stoječe iz 100 oralov hoste z mesečni in
smrekami zasajene, 35 let stare, 79 oralov
hoste hrastove, borove in bukov, 40 ora-
lov košenine, 19 oralov njiv, 3 hiše in
zraven spadajoča gospodarska poslopja.

Posestvo je popolnoma arondirano.
Natančneje se izve pri **Mariji Ko-**
privnikar, hiš. št. 32 v Litiji.

Ugodna kupčija.

V nekem, tujcem jako priljubljenem kraju na Spodnjem Štajerskem, uro hoda od že-
leznice in mesta, ob državni cesti, se proda dobro idoča, novozgrajena (1387-2)

gostilna in mesnica

z acetileno razsvetljavo, kegljiščem, napolnjeno ledenico, s posebno, jako udobno hišo za stanovanje,
s senčnatim vrtom, z dvema gospodarskimi poslopji, 30 orali travnika, 10 orali njih, 8 orali gozda,
2 vinogradoma, z 2 gosposkima hišama, viničarsko hišo, z eno veliko in eno malo pristavo, s kakimi
30 komadi mlade govedi. Vse to se proda za 28.000 gld. radi rodbinskih razmer, 6000 gld.
lahko ostane na hiši vknjiženih. — Pojasnila daje **H. Suttner, urar v Kranju.**

Št. 18423.

Razglas.

(1316-3)

Glede na to, da velik del mlekaric in kupujočega
občinstva še vedno prodaja in kupuje mleko in mlekarke
izdelke na samovoljne, deloma še tudi stare mere, opozarja
mestni magistrat, da je, kakor pri vseh tržnih predmetih,
tudi pri mleku in mlekarskih izdelkih, dopustna edino le
metrična mera ter da se bode pri prestopkih tako proti
prodajalcu, kakor proti kupcu kazenski postopalo.

Mlekarice, ki prinašajo mleko v steklenicah ali
kovinastih posodah pod 5 litrov vsebine na trg, posluževati
se imajo za odmerjanje mleka postavnih cimentov.

Mestni magistrat ljubljanski

dne 30. maja 1902.

Največje, najhitrejšo ter najvarnejšo vrsto
velikanskih parnikov, ki vozijo

v Ameriko.

Hamburg-New York le 6 dni.

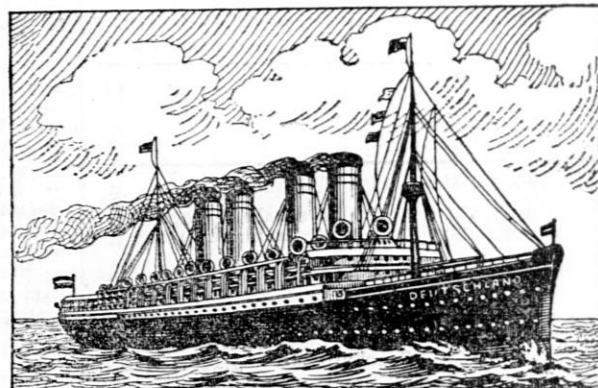
Vozne karte po najnižjih cenah za vse raz-
rede prodaja ter daje pojasnila točno in
brezplačno (1228-7)

oblastveno potrjena

agentura Hamburg-Ameriške linije

v Ljubljani, Marijin trg št. 1

nasproti frančiškanski cerkvi.

Velika zaloga

(114-46)

Styria-, franco-
skih Peugeot-
Stefanie-koles

pristnih Jos. Reit-
hoffer sinov

Pneumatik

katero nudim po isti
ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure,
verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

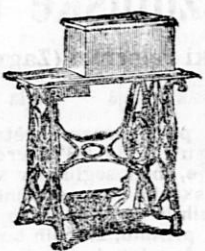
Najboljši šivalni stroji.

Najnižje cene in jamstvo!

Z vsem spoštovanjem

Fr. Čuden

urar in trgovec, na Mestnem
trgu št. 25, nasproti rotovža.

brezplačno ter poštnine prosto.

Št. 7008.

Razpis.

1318-3

Podpisani deželni odbor razpisuje službo

okrožnega zdravnika v Žužemberku

z letno plačo 1400 K in aktivitetno doklado 200 K.

Prosilci za to službo pošljejo naj svoje prošnje podpisane dež. odboru

do 1. julija t. l.

ter v njih dokažejo svojo starost, upravičenje do izvrševanja zdravniške prakse,
avstrijsko državljanstvo, fizično sposobnost, neomadeževano življenje, dosedanje služ-
bovanje ter znanje slovenskega in nemškega jezika.

Oziralo se bo le na take prosilce, kateri so najmanj dve leti že službovali
v kaki bolnici.

Od deželnega odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 4. junija 1902.

Naznanilo.

v trgovini

Miroslava Robiča

na Pogačarjevem trgu št. 1

se bo prodajalo

manufakturno in drobno blago, perilo
in zavratnice (kravate) itd.

po cenah, ki jih je določilo
sodišče.

(1407-1)

Prevzetje restavracije na

„Zelenem hribu“.

Podpisani slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da
sem počenši s 15. dnem junija, prevzel omenjeno restavracijo,
kjer bom dočel vedno sveže marčno pivo iz Auer-jeve
pivovarne, kakor tudi popolnoma pristna dolensjska in istri-
janska vina, ljutomeržana, bizeljca in fini rizling.

Gorka in mrzla kuhinja ob vsakem času. Kava, čaj itd.

Kegljišče na razpolago!

Potnikom in tujcem je za prenočišča skrbljivo.

K obilnemu obisku vljudno vabi in jamči za dobro, točno
in ceno postrežbo s spoštovanjem udani

(1378-2)

Fran Kovač, restavrater.